

SIMPOZIONUL INTERNATIONAL de MUZICOLÓGIE CREATIE , ȘI EXEGEZĂ MUZICALĂ

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ A MUZICII NOI
INTERNATIONAL WEEK OF NEW MUSIC 2022

Founding director » ȘTEFAN NICULESCU
Artistic director » DAN DEDIU

International Musicological Symposium: Musical Creation and Exegesis

The symposium will take place at the National University of Music in Bucharest, Constantin Silvestri Hall, and online on Zoom:

<https://us06web.zoom.us/j/87529287715?pwd=dCt0a0R3U0V5WkZlZ1cwdjZnBYdz09>

Meeting ID: 875 2928 7715

Passcode: Xenakis100

New music section: Friday, 27 May. Organizer: Olguța Lupu

In memoriam Speranța Rădulescu section: Saturday, 28 May. Organizer: Costin Moisil

The languages of the symposium are Romanian, French and English.

27/ 05/
2022

MUZICĂ CONTEMPORANĂ NEW MUSIC

PROGRAMME

10.00 EEST (BUCUREȘTI), 09.00 CEST (BERLIN)

CHAIR: OLGUȚA LUPU

» **CARMEN CHELARU** (Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, Iași)

Iannis Xenakis sau jocul dintre real și imaginar

» **CĂTĂLIN CREȚU** (Universitatea Națională de Muzică, București)

Implementări ale gândirii muzicale a lui Xenakis în mediul digital contemporan

» **ADRIAN BORZA** (Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima”, Cluj-Napoca)

Paradigma granularității în muzica electroacustică a lui Iannis Xenakis

» **OLGUȚA LUPU** (Universitatea Națională de Muzică, București)

Evenimente 1907 de Tiberiu Olah. Modernism disimulat în muzica unui film istoric

» **DIANA ROTARU** (Universitatea Națională de Muzică, București)

Gondolierul-fantomă: lumini și umbre în creația lui George Crumb

» **PETRUȚA MĂNIUȚ-COROIU** (Universitatea Transilvania, Brașov)

Aurel Stroe – arhetipuri componistice

» **FLORIN NEAGOE** (Universitatea Națională de Muzică, București),

Concertul pentru clarinet de Aurel Stroe: perspective analitice

» **CORNELIU DAN GEORGESCU** (Berlin)

Iannis Xenakis și Aurel Stroe: scurte întâlniri stilistice providențiale

» **ANA DIACONU** (Universitatea Națională de Muzică, București)

Horațiu Rădulescu: emigrarea în Franța și începuturi ale gândirii spectrale

» **CARMEN POPA** (Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”, București)

Maia Ciobanu: trei concerte instrumentale – o privire comparativă

» **LOREDANA BALTAZAR** (Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”, București)

Metafore muzical-poetice în creația camerală a Maiei Ciobanu

» **OLGUȚA LUPU** (Universitatea Națională de Muzică, București)

Structuri oximoronice și timpuri întrețesute în Simfonia „Die Seele” de Dan Dediu

28/ 05/
2022

IN MEMORIAM SPERAŢA RĂDULESCU

PROGRAMME

FIRST SESSION » MUSIC, GENEROSITY, FRIENDSHIP

15.00 EEST (BUCUREŞTI)

14.00 CEST (PARIS)

8.00 EDT (NEW YORK)

CHAIR » VICTOR A. STOICHIŢĂ

» ZUZANA JURKOVÁ (Charles University, Prague)

On Friendship in Ethnomusicology: A Tribute to Speranța Rădulescu

» CÉCILE FOLSCHWEILLER (INALCO, Paris)

Speranța Rădulescu, un regard lumineux sur le paysage musical roumain

» CARMEN A. MATEIESCU (Rider University, Lawrenceville, NJ)

„Ca la o scaldă de lumină”: Speranța Rădulescu, începuturi

» MARGARET BEISSINGER (Princeton University)

Speranța and Lăutari: A Life-Long Partnership of Mutual Admiration

» LAURENT AUBERT (Ateliers d'ethnomusicologie, Geneva)

La naissance d'un mythe: le Taraf de Haïdouks

SECOND SESSION » DISCOURS DE LA MÉTHODE

18.00 EEST (BUCUREŞTI)

17.00 CEST (PARIS)

11.00 EDT (NEW YORK)

CHAIR » FILIPPO BONINI BARALDI

» BERNARD LORTAT-JACOB (CNRS, Paris), *L'oreille paysanne de Speranța*

» VICTOR A. STOICHIŢĂ (CNRS, Paris), *Should Dogs Bark or Not? On Familiarity, Field, and Speranța's Recordings*

» FILIPPO BONINI BARALDI (NOVA University, Lisbon), *L'enregistrement et l'analyse des « micro-variations expressives » dans les musiques de tradition orale: deux exemples de Roumanie et du Brésil*

» IOAN HAPLEA (Gheorghe Dima Music Academy, Cluj-Napoca), *Sur la variation et l'ornementation*

ABSTRACTS

MUZICĂ CONTEMPORANĂ / NEW MUSIC

CARMEN CHELARU, *Iannis Xenakis sau jocul dintre real și imaginar*

Iannis Xenakis este considerat un artist de avangardă deopotrivă în sfera muzicală și în cea a arhitecturii. Creațiile sale sunt incitante prin împreunarea realului cu imaginarul, a timpului cu spațiul, și la acestea adăuga: îmbinarea dintre vizual și auditiv, dintre arhaic și neologic. Însăși individualitatea sa constituie o întâlnire peste timp și spațiu a două culturi diferite – poate chiar divergente –, cea greacă (antică, meridional-răsăriteană) și cea franceză (modernă, occidentală). În intervenția de față am pornit pe urmele acestor disjunții ale personalității și creației sale, acum, la împlinirea celor o sută de ani de la nașterea artistului în târgul Brăilei începutului de veac XX. De la *Metastasis* și *Pithoprakta* la *Polytopi*, Xenakis a creat punți între sfere greu de reunit, care tocmai de aceea au reprezentat provocări pentru mulți artiști de-a lungul timpului. Pentru Xenakis, muzica reprezintă inefabilul care, în raport cu materialul, cu concretul poate stabili suprafețe de contact variabile, dar care își păstrează totodată propriul ambiant. O experiență de viață marcată de evenimente tragice și-a pus amprenta deopotrivă asupra fizionomiei sale și asupra propriei personalități artistice, a filozofiei sale de viață și de creație.

CĂTĂLIN CREȚU, *Implementări ale gândirii muzicale a lui Xenakis în mediul digital contemporan*

Cercetarea abordează unele implementări digitale generate de idei muzicale ale lui Xenakis, valorificând influențe ale gândirii artistice a compozitorului în medii de programare cu specific muzical.

ADRIAN BORZA, *Paradigma granularității în muzica electroacustică a lui Iannis Xenakis*

În anul celebrării centenarului de la nașterea compozitorului Iannis Xenakis, moștenirea sa culturală este impresionantă și va rămâne în parte controversată. Însă mai important este idealul său componistic, alimentat de știință și inginerie, de teoria probabilităților îndeosebi, viziune ce a fost examinată cu râvnă în numeroase studii.

Aplicarea lanțurilor Markov, distribuției binomiale, mișcării browniene și distribuției Gauss a extins bazele matematice ale muzicii sale. Fascinația pentru indeterminism străbate primele sale lucrări pentru orchestră, *Metastasis* (1953-1954) și *Pithoprakta* (1955-1956). Logica probabilistă este încarnată în transformările de *sunete granulare* și în *glissando* – asociat cu conceptul de *viteză*. Interesul său în a crea o *textură granulară* într-o evoluție lentă îl conduce spre *Concret PH* (1958), o compoziție de muzică concretă. În *Analogique B* (1959), *granulația* este sistematic concepută din sunete electronice dispuse temporal în *ecrane*. Teoretic, ecranul reprezintă o colecție de sunete elementare; Iannis Xenakis introduce o noțiune interschimbabilă pentru ecran: *nori de granule*.

Studiul nostru subliniază viabilitatea modelului său compozițional: circumscrie acribios teorii și legi științifice în practica de compoziție electroacustică. Originalitatea culminează cu programul său GENDYN, ce operează la nivelul *granular* al eșantionului digital de câteva milisecunde. Abordarea radicală a *sintezei stocastice dinamice* îl plasează pe Iannis Xenakis în elita compozi-

torilor care au teoretizat ceea ce avea să devină modelul spectral dominant ale secolului XX în muzica pe calculator: *sinteza granulară*.

OLGUȚA LUPU, Evenimente 1907 de Tiberiu Olah. Modernism disimulat în muzica unui film istoric

Lucrarea *Evenimente 1907* de Tiberiu Olah, concepută inițial drept muzică pentru filmul *Răs-coala* (după romanul omonim al lui Liviu Rebreanu), poate fi considerată un opus inspirat dintr-o pagină a istoriei naționale care a implicat mase largi de oameni, ceea ce consona cu tematica promovată de ideologia comunistă. Dar acest strat al semnificației este dublat de un altul, care trimite la muzica universală, modernă și elitistă, mai precis, la lucrări ale compozitorilor din cea de-a doua școală vieneză. Cele două straturi, care par a se afla în totală opoziție, se dovedesc a fi părți ale unui singur întreg. Prin modul în care reușește, asemenea unui Till Eulenspiegel sau unui Păcală, să disimuleze reverența făcută modernismului în hainele muzicii unui film istoric, Olah oferă un model de pluristratificare a semnificației și, totodată, de armonizare a contrariilor.

DIANA ROTARU, Gondolierul-fantomă: lumini și umbre în creația lui George Crumb

În 2022, compozitorul american George Crumb a plecat în lumea umbrelor, însă muzica sa a fost întotdeauna una de graniță: între lumină și întuneric, între simplitate și complexitate, între trezie și vis, hipnotică, mistică și fascinantă. Voi analiza, focalizându-mă pe câteva lucrări de referință din creația lui Crumb precum *A Haunted Landscape*, ciclul *Makrokosmos*, *Vox Balaenae* sau *Black Angels*, fenomenul bântuirii, citatele-nălucă, poltergeistul sonor, distorsiunea versus încețoșarea muzicală și alte tehnici componistice caracteristice.

PETRUȚA MĂNIUȚ-COROIU, Aurel Stroe - arhetipuri componistice

Melodia este un fenomen universal uman, aparținând tuturor timpurilor, factorul muzical cel mai adânc implementat în conștiința publicului ascultător, dar și în memoria stilistică a istoriei muzicii. Melodia rămâne principalul agent componistic vizibil în muzică, marele factor expresiv al artei sunetelor. În muzica lui Aurel Stroe, analiza arhetipurilor melodice ar trebui să fie una din coordonatele principale necesare înțelegerii artei sale, deoarece maestrul dovedește o inventivitate și o originalitate neegalate în acest plan. În capodopera sa, *Mandala cu o polifonie de Antonio Lotti*, descoperim diferite arhetipuri melodice în fiecare dintre secțiunile sale: în prima parte (*Augmentation en boules de neige*) se validează componistic modelul ce pornește de la două elemente care se amplifică treptat, în cea de a doua (*Multimobile 1 aux éléments retrogradables*) regăsim ideea seturilor de multimobile care parcurg un proces de rarefiere (la fel ca în partea a treia, ce legitimează stilistica suprarealistă – caracteristică lui Aurel Stroe). *Choral inharmonique* (partea a patra) este articulat pe baza unui discurs tensionat treptat, întrerupt de intervenții acordice cu grade diferite de disonanță (coralul probând astfel o altă sferă de existență melodică, în care melodia este concentrată în plan vertical în structuri acordice), iar centrul lucrării propune o altă ipostază melodică, marcată de apariția deformată din *Crucifixus* pe opt voci de Antonio Lotti. Aceste tipologii melodice sunt caracteristice întregii sale creații, *Mandala* fiind un gest iconic pentru originalitatea stilisticii melodice a marelui compozitor român.

FLORIN NEAGOE, Concertul pentru clarinet de Aurel Stroe: perspective analitice

Concertul pentru clarinet și orchestră de Aurel Stroe este lucrarea ce marchează o schimbare de direcție în gândirea componistică a autorului său, o deschidere spre consonanță. Lucrarea are caracter descriptiv și procesual. Întregul discurs muzical este supus transformării de la complex la simplu, integrând pe parcurs diverse sisteme intonaționale, efecte timbrale, moduri de tratare instrumentală și tehnici componistice noi. Construcția formală este clară și precisă, cu o structură de tip mozaic în care elementele diferite nu reușesc să deraieze percepția sonoră asupra continuității. Izvorul folcloric parcurge un drum de esențializare, un drum de purificare ce pleacă din tenebre spre lumină.

CORNELIU DAN GEORGESCU, Iannis Xenakis și Aurel Stroe: scurte întâlniri stilistice providențiale

Fiecare compozitor are premisele și modelele sale și întâlnește inevitabil pe drumul său creator diferite personalități, cu care poate rezona, mai mult sau mai puțin. Nu rare și cu nimic mai puțin fructuoase sunt însă cazurile în care, pe deasupra unor influențe generale, se poate recunoaște o legătura certă între anumite opere concrete ale artiștilor respectivi. Între cele trei asemenea cazuri pe care le-am putut cerceta se situează și ceea ce aș numi „scurta întâlnire stilistică” între două figuri marcante ale muzicii contemporane, cum ar fi Aurel Stroe și Iannis Xenakis. Asemenea întâlniri ocazionale pot avea urmări durabile pentru contextul muzical în care se încadrează activitatea și a altor compozitori.

ANA DIACONU, Horațiu Rădulescu: emigrarea în Franța și începuturi ale gândirii spectrale

Horațiu Rădulescu face parte dintr-o generație de compozitori de avangardă născuți în România în perioada 1935-1945. Asemenea altor tineri muzicieni precum Costin Mioreanu, Mihai Mitrea-Celarianu sau Alexandru Hrisanide, Rădulescu își formula încă din studenție cadrele unei gândiri muzicale ieșite din tiparele convenționale. Primele concepte din sfera aleatorismului și a spectralismului au prins contur în anii studiilor la Conservatorul din București, în lucrări precum *Muzică pentru Taaroa*, op. 7, sau *Credo*, op. 10. După aproape un deceniu în care cercetările de arhivă relevă lupte constante ale compozitorului nu doar cu viziuni artistice conservatoare, ci și cu persecuția comunistă care îi viza originile familiale, emigrarea în Franța, la începutul anilor '70, i-a oferit un spațiu muzical propice pentru aplicarea concepțiilor novatoare în creație și sistematizarea lor în textul *Sound Plasma: Music of the Future Sign*.

CARMEN POPA, Maia Ciobanu: trei concerte instrumentale - o privire comparativă

Studiul aduce în prim-plan aspecte relevante din creația concertistică a compozitoarei, exemplificând principiile enunțate în *Manifest*.

Autoarea se dezvăluie ca făuritoare de inedite și sugestive alcătuirii: secțiunile cu caracter de dezvoltare-elaborare și repriză reprofilează interferențe nuanțate de tipare și genuri. În același spirit al înnoirilor se evidențiază reconversia genurilor, din vocale în instrumentale, împletind structurile de tip cult cu tiparul folcloric (de exemplu recitativul devenit instrumental și metamorfozat în bocet, intonat de „vocea” trombonului) sau cu cele din zona protestatară a muzicii de divertisment (vezi rostirea clarinetului declamată pe un ostinato ritmic, configurată într-o spectaculoasă parafrază solistică rap). Interferențele estetice sunt multiple, asociate unui original amalgam de etosuri.

Reunirea energiilor expansive cu cele trădând un puternic magnetism, a fluidului ritmic cu imponderabilele ornamente sau texturi, completată cu ascensiunile eliberatoare, cu deschideri spre transcendență, descriu cercul celor cinci elemente, care conferă autenticitate, complexitate și intensitate muzicii Maiei Ciobanu. Interșanjabilitățile arhetipale (roata-spirală, complementaritățile *yin* – *yang*, principiul iterativ) aduc plusul lor specific, deschizând perspective noi. În suita deschiderilor, într-un crescendo, se înscrie și asocierea simfoniei de timbruri ale percuției cu vibrația cosmică a sonorilor electroacustice, încadrabile în profilul unui sugestiv teatru instrumental.

Cu structuri inspirat adaptate fiecărei lucrări în parte, cu concepte-pilon, compoziția remodelează tipare, surmontează condiții, oferă noi alternative de a performa, în toate sensurile și la cele mai înalte exigențe.

LOREDANA BALTAZAR, *Metafore muzical-poetice în creația camerală a Maiei Ciobanu*

Sondarea virtualelor conexiuni emoționale dintre fenomenologia muzicală și cea a imaginii poetice a incitat numeroși artiști să exploreze creator, de-a lungul secolelor, uriașul potențial al intersectării celor două domenii. Amplificând virtuțile expresiei sonore, comuniunea sensibilă dintre melodie și vers și-a demonstrat, de fiecare dată, excepționala capacitate de a polariza atenția auditoriului. „Anumite versuri (...) au înainte de toate valoare muzicală sonoră, indiferent dacă sunt sau nu explicabile în arie”, afirmă psihanalistii Anne și Jacques Caïn. Iar componistica ultimului secol a plusat expresiv, arhitecturând poetic structura textului muzical în tentativa de a crea un ambient sonor inedit, generator al unui complex de stări afective. În privința muzicii electronice, impactul mixturii particularizate a sonorităților sale asupra unui auz muzical familiarizat cu instrumentarul clasic a avut darul de a îmbogăți exponențial plaja sonoră cu efecte contrastante, extrem de sugestive, capabile de a influența, la rândul lor, *mood*-ul publicului.

Gândite pentru a fi executate în spiritul unui *performance*, lucrările Maiei Ciobanu, *Pian excesiv II* și *Just Passing Through...*, suprapun demersurile sonore ale unei suite de instrumente tradiționale – pian, vioară, clarinet, saxofon – mediul electroacustic și vocea umană, creionând o viziune simbolică asupra libertății de exprimare, asupra dualității real – imaginar, asupra speranței – poate de un idealism utopic! – că valorile esențiale își vor găsi locul într-o justă ierarhie...

OLGUȚA LUPU, *Structuri oximoronice și timpuri întrețesute în Simfonia „Die Seele” de Dan Dediu*

În ansamblul creației lui Dan Dediu, *Simfonia „Die Seele”* pentru soprană, orgă și orchestră, op. 160, pe versuri de Ernst Jandl și J.W. Goethe este o lucrare emblematică, ce ilustrează trăsături definitorii ale stilului său, precum preferința pentru asocieri contradictorii, adesea reunite într-o formă oximoronică; construirea unor personaje sonore pregnante; crearea unei rețele complexe de corelații muzicale (citate sau aluzii) și extra-muzicale (narațiuni, imagini, diverse asocieri), în care se împletesc timpuri și spații diferite și în care fiecare ascultător se regăsește, cu propria istorie subiectivă. Explorarea acestor caracteristici, care contribuie semnificativ la pregnanța și forța expresivă specifice muzicii sale, constituie obiectul acestui studiu.

IN MEMORIAM SPERANȚA RĂDULESCU

FIRST SESSION » MUSIC, GENEROSITY, FRIENDSHIP

ZUZANA JURKOVÁ, *On Friendship in Ethnomusicology: A Tribute to Speranța Rădulescu*

Like Bruno Nettl in his last book, *Becoming an Ethnomusicologist* (2013), I am discovering how essential interpersonal relationships have been to the formation of my own identity as a professional. In my presentation, I am reflecting on the importance of three figures who passed away in the last six months: Adelaida Reyes, Olga Fečová, and especially Speranța Rădulescu, who has influenced me ever since our very first meeting in 1993.

CÉCILE FOLSCHWEILLER, *Speranța Rădulescu, un regard lumineux sur le paysage musical roumain*

Située hors des disciplines de l'ethnomusicologie et de la musicologie, je me suis pourtant trouvée être cet « éventuel lecteur occidental » pour qui Speranța Rădulescu dit avoir écrit également son ouvrage de 2002, *Peisaje muzicale în România secolului XX* (Paysages musicaux dans la Roumanie du XXe siècle, postface). J'évoquerai donc la manière dont ses travaux puis les échanges et une collaboration directe avec elle ont contribué de manière substantielle à former mon regard et mon écoute, ma compréhension non seulement des musiques de Roumanie (« populaires », « folkloriques », « traditionnelles », « tsiganes »...) mais aussi de la culture roumaine. Ce sera l'occasion d'insister sur les apports qu'un tel travail, porté par une personnalité exemplaire, peuvent représenter, au-delà de l'ethnomusicologie et des frontières de la Roumanie, sur des musiques dont le public occidental s'est emparé avec enthousiasme sans avoir toujours les clés pour l'appréhender de manière nuancée.

CARMEN A. MATEIESCU, „*Ca la o scaldă de lumină*”: *Speranța Rădulescu, începuturi*

Pe Speranța am întâlnit-o în 1969. La 20 de ani era același om minunat pe care l-am cunoscut cu toții și care se regăsește întocmai în cuvintele de prețuire, admirație, recunoștință sau durere spuse sau scrise la pierderea ei. Amintirile despre Speranța- cea-de-dinainte-de-Revoluție, și mai ales cele legate de primul ei deceniu (1973-1984) la Institutul de Cercetări Etnologice și Dialectologice, au rostul de a întregi imaginea pe care o avem asupra traiectoriei unui etnomuzicolog care lasă o amprentă uriașă, adâncă și benefică asupra înțelegerii muzicii de tradiție orală. Speranța s-a întâlnit cu muzica sătească adevărată după o îndelungă și cuprinzătoare ucenicie muzicală îndrumată de profesori dintre cei mai prețuiți, așa încât inițial a abordat-o din unghiul unei compozitoare înzestrată cu putere analitică, ajungând astfel să îi descifreze treptat rosturile și înțelesurile. Nu a trecut multă vreme și și-a dat seama că, pe nesimțite, ajunsese să iubească această muzică și pe muzicienii care-i dădeau viață cu toată ființa ei.

Acest fragment de istorie orală încearcă să recreeze atmosfera acelei vremi de activitate febrilă, de cercetare intensă, de schimburi și confruntări de idei care au generat proiecte de anvergură – ca *Taraful și acompaniamentul armonic al melodiilor de joc*, *Colecția națională de folclor*, *Cântecul liric* – și au lansat muzicieni de faimă, precum Taraful din Clejani sau Fanfara din Zece Prăjini.

MARGARET BEISSINGER, *Speranța and Lăutari: A Life-Long Partnership of Mutual Admiration*

Speranța Rădulescu was captivated, starting already in the 1970s, by the oral traditional genres that *lăutari* excel in. Over her many years as ethnomusicologist she maintained a profound appreciation and respect for *lăutari* and the music that they perform. She held them in high esteem for their profession and dedication. But her regard transcended their music. She also felt a tremendous empathy for the *lăutari* with whom she worked; she cared personally for them, "feeling their pain" as they so frequently struggled to earn their livelihoods making music. Likewise, "her" *lăutari* revered and cherished her – and affectionately called her "Doamna Speranța." Speranța treasured the music, artistry, and musical culture of *lăutari*; they, in turn, loved her for appreciating them. In this paper I explore the connection that Speranța had with *lăutari* as she and they cultivated strong bonds of mutual respect and loyalty over her long career. I chart how the extraordinary volume of scholarship and variety of experience that Speranța generated on and with *lăutari* was due in large part to the special partnership built on mutual admiration that she and the *lăutari* with whom she collaborated nurtured.

LAURENT AUBERT, *La naissance d'un mythe : le Taraf de Haïdouks*

Depuis les années 1990, le Taraf de Haïdouks est largement reconnu sur la scène internationale comme représentant de l'« authentique » musique des *lăutari*, les ménétriers professionnels de Roumanie. Pour la plupart roms, ces artisans de la fête sont sollicités lors des mariages et autres événements majeurs de la vie des villages roumains. Mais peu d'entre eux ont eu la chance d'accéder à une notoriété dépassant le cadre de leur région d'origine. À cet égard, les *lăutari* du village de Clejani, en Valachie, font figure d'exception. Suite à un enregistrement effectué à Bucarest en 1986 en compagnie de Speranța Rădulescu et à la parution d'un CD dans la collection Ocora, ils se produisirent pour la première fois à l'étranger, à Genève et à Paris. Cette brève tournée allait être à l'origine d'un succès mondial : repérés à cette occasion par un agent artistique belge, les *lăutari* de Clejani, rebaptisés Taraf de Haïdouks, sont rapidement devenus un des groupes phares de la world music. Accueillis par d'innombrables festivals comme un véritable phénomène de scène, ils n'ont jamais rien perdu de leur verve congénitale ni de leur indéniable talent, même si ce nouveau cadre de performance a imposé un reformatage radical de leurs prestations musicales.

SECOND SESSION: DISCOURS DE LA MÉTHODE

BERNARD LORTAT-JACOB, *L'oreille paysanne de Speranța*

Il s'agira de comprendre, à travers la mémoire encore vive de Speranța, à travers ses paroles, ses expressions, ses affirmations, ses choix esthétiques, ses critiques et ses doutes, quelles étaient les bases théoriques de « son » ethnomusicologie. En quoi elles étaient originales et, tout autant bien ancrées dans le panorama scientifique de la fin des années 2000.

De fait, ses bases théoriques n'étaient jamais explicitées par elle-même : une *praxis* s'y substituait.

Ayant eu la chance (comme d'autres sans doute) de travailler de très près avec elle, et dans une confiance absolue et une générosité sans la moindre équivoque, je tâcherai de comprendre ce qui constituait pour elle ce que, faute de meilleur terme, on peut appeler l'authenticité des musiques paysannes – celles qu'elle chérissait par dessus tout –, qui fondait ses jugements mobilisait son énergie, et orientait ses publications.

VICTOR A. STOICHIȚĂ, *Should Dogs Bark or Not? On Familiarity, Field, and Speranța's Recordings*

There is more than one way to record popular music in Romania. For instance, one may choose to record it in a studio or in the wild, in several takes or in one, with prior arrangements or as it happened. In these alternatives, ethnomusicologists usually favor the latter options. Their "field" recordings should document how music sounds. Ideally, they should also convey knowledge about the social and cultural context that lies beyond the immediate acoustic trace. At this point, two questions can be raised. First, what is the relation between how music sounds, and how people on the "field" *want* it to sound? Secondly, how does one represent a "field" in an audio recording? I will address these questions by considering Speranța's way of doing field recording and how it fitted or contrasted with other ways of recording Romanian popular music at that time. In theory, any recording is indebted to the recordist's choices. In practice, field recordings stand out as particular moments of encounter where the recordist's personality is key. Speranța's recordings offer an image of Romanian popular music. To what extent do they reflect Speranța as well?

FILIPPO BONINI BARALDI, *L'enregistrement et l'analyse des « micro-variations expressives » dans les musiques de tradition orale: deux exemples de Roumanie et du Brésil*

Dans cette communication je vais rendre hommage à Speranța Rădulescu en discutant deux aspects fondamentaux du travail de l'ethnomusicologue, que Speranța a cultivé (et maîtrisé) tout au long de sa carrière : l'enregistrement de musiciens « de tradition orale » et l'analyse musicologique de leur répertoire.

Comment ces deux dimensions de notre métier évoluent-elles, lorsqu'on s'intéresse à la question de l'émotion musicale ? Dans mes analyses des musiques rurales de Transylvanie (Roumanie) et du Pernambouc (Brésil), je me suis concentré sur des enregistrements « multi-modaux » et sur l'analyse des « micro-variations expressives » (see Gabriellsson 1995). Dans le premier cas (Transylvanie), j'ai utilisé des technologies *Motion Capture* pour mesurer la désynchronisa-

tion entre deux musiciens (violon et alto) à partir de l'analyse de leur gestes. Dans le deuxième cas (Brésil), des enregistrements en multipistes et des algorithmes de détection automatique du *onset* m'ont permis d'analyser les micro-déviations temporelles (*microtiming*) d'un groupe de cinq percussionnistes de « Maracatu de baque solto ». L'étude empirique de ces paramètres permet de mettre en évidence des stratégies du jeu d'ensemble qui peuvent différer subtilement de celles utilisés par les interprètes de la musique dite de tradition écrite.

IOAN HAPLEA, *Sur la variation et l'ornementation*

Cet article explore le sujet très débattu de l'ornementation et de la variation dans la musique paysanne roumaine. Il commence par comparer les techniques canoniques de variation établies dans la musique savante occidentale avec celles de la pratique folklorique et propose une distinction entre les deux, une distinction soucieuse de l'existence de seuils entre une structure de base et l'ornementation qui la recouvre.

L'argument principal de l'article est que la musique paysanne doit être considérée comme un produit naturel. Pour le démontrer, nous avançons une série d'arguments allant de la théologie à l'anthropologie et à la théorie post-structuraliste qui nous amènent à conclure que les multiples variantes d'une chanson se situent plutôt dans une continuité et que la chanson populaire dans son intégralité est un flux orné.

Comme étude de cas, nous avons choisi d'illustrer ces conclusions par une analyse succincte d'un ensemble de chants paysans roumains recueillis par Béla Bartók des montagnes de Carpathes de l'Ouest.

BIOGRAPHIES

LAURENT AUBERT is a ethnomusicologist and musician based in Geneva, Switzerland. He is the founder of Ateliers d'ethnomusicologie, an institute dedicated to musical traditions of the world (www.adem.ch), and used to work at the Geneva Ethnographic Museum (www.ville-ge.ch/meg) as curator of the music department, in charge of its musical archives, as well as editor of *Cahiers d'ethnomusicologie* and the AIMP CD collection.

His fieldwork mainly focuses on South Asia, including Hindusthani art music, folk music in Nepal, ritual music and dance of Kerala, and Sufi music in Kashmir. He has also worked in Romania with Speranța Rădulescu on various projects, including field recordings and the archives of Constantin Brăiloiu. His most relevant writings are *Mondes en musique* (1991), *Les Feux de la déesse* (2004), *Musiques migrantes* (2005), *The Music of the Other* (2007), and *Flavours of the Arts* (2011).

LOREDANA BALTAZAR obtained MA degrees in musicology (1995) and music pedagogy (1991) at the National University of Music, and in drama, cinematography and screenwriting at the Hyperion University in Bucharest (2014). In 2012, she attended drama classes at the Caragiale National University of Theatre and Film. She was a tutor at the National University of Music Bucharest, teaching harmony and musical forms (1994-1995), and taught art theory and aesthetics (2008-

2009) and piano (1991-present) at the Dinu Lipatti National College of Arts. In 2005 and 2006 she was executive director and assistant director at the *International Week of New Music* respectively. Between 1999 and 2009 she coordinated and presented many audio-concerts of Romanian new music within the Union of Romanian Composers and Musicologists, a concept which she has developed since 2003 in a series titled *Romanian Music and Poetry*. Between 1988 and 2021, she was presenter of several recitals, concerts and festivals and has been involved with radio programs, writing music reviews, studies, essays, interviews in online and printed publications. In 2015, she released her own DVD as a director and editor, entitled *Romanian Composers and Performers in Spectacular Hypostases*. In 2016 she was awarded a prize by the *Actualitatea muzicală* magazine for "Review on Chamber Music Concert."

MARGARET HIEBERT BEISSINGER teaches in the Department of Slavic Languages and Literatures at Princeton University and works on Balkan oral traditions. She has conducted extensive field-work and research on music-making and traditional culture among *lăutari* in southern Romania. She is the author of numerous articles and *The Art of the Lăutar: The Epic Tradition of Romania*, and she has coedited *Epic Traditions in the Contemporary World: The Poetics of Community* (with Jane Tylus and Susanne Wofford) as well as *Manele in Romania: Cultural Expression and Social Meaning in Balkan Popular Music* (with Speranța Rădulescu and Anca Giurchescu). She is currently editing the *Oxford Handbook of Slavic and East European Folklore*.

FILIPPO BONINI BARALDI is a researcher at the Instituto de Etnomusicologia (INET-md) of NOVA University, Lisbon, and an associate member of the Centre de Recherche en Ethnomusicologie (CREM-LESC, Paris Nanterre University). He obtained a MA degree in electronic engineering at Padova University, a DEA degree in music technology at the Institute of Research and Coordination Acoustic/Music (IRCAM, Paris), and a PhD in ethnomusicology at Paris Nanterre University. He was awarded the thesis prize by the Quai Branly Museum in 2011, a prize by the Charles Cros Academy for his book *Tsiganes, musique et empathie* in 2014, and the Bartók prize for his film *Plan-séquence d'une mort criée* in 2005.

He has taught ethnomusicology at the Paris 8 University Saint-Denis, at the Federal University of Paraíba (UFPB, Brazil), and at the NOVA University, Lisbon. His research among the Gypsies of Transylvania and in the northeastern Brazil (Pernambuco) explores the link between music, emotion and empathy, from a strongly interdisciplinary perspective.

The Romanian translation of his book was published in 2017 (*Romi, muzică și empatie*, trans. Ioana Miruna Voiculescu, foreword Speranța Rădulescu, The Romanian Institute for Research on National Minorities, Cluj-Napoca), and the English one in 2021 (*Roma Music and Emotion*, trans. Margaret Rigaud, foreword Steven Feld, Oxford University Press).

ADRIAN BORZA has been recognized as a versatile musician, dedicated to writing vocal, instrumental and electroacoustic music, to music software development, to audio post-production, to artistic research, and to music teaching. His compositions and researches have been focused on the interaction between performer and computer. His music has been performed in festivals, concerts and broadcasted across Europe, Asia, North America, Australia, South America and New

Zealand. He has received commissions from renowned soloists, ensembles and institutions, including Swedish Concert Institute and Magnus Andersson, Jörgen Pettersson, and Daniel Kientzy & Reina Portuondo. He joined the teaching staff at the Gheorghe Dima National Academy of Music in Cluj-Napoca (1992), where he currently teaches music composition and musical analyses. He initiated the introduction of the interactive music systems course into the Theoretical Faculty's curriculum (2008), a premiere in Romania. Adrian Borza's music has been released on CD by Ablaze Records USA, Hungaroton Classic Hungary and Nova Musica France. His books and studies have been published by Editura Muzicală Bucharest, *Babeş-Bolyai Studia Universitatis*, Lucian Badian Editions Ottawa, the Transylvania University Press in Braşov, and MediaMusica in Cluj-Napoca. He was awarded a PhD in music (2004), the George Enescu Prize of the Romanian Academy (2013) and the Prize of the Union of Romanian Composers and Musicologists (2012, 2019).

CARMEN CHELARU studied violin, then musicology at George Enescu Conservatory (graduation in 1980). She also participated in Piatra Neamţ's summer courses of stylistics and musical analyses led by the composers Ştefan Niculescu, Anatol Vieru and Aurel Stroe (1977-1979), as well as those of musical palaeography and Byzantine musicology of Gheorghe Ciobanu (1978-1979). From 1987 to 2014 she was music secretary of Moldova Philharmonic of Iaşi. From 1992, Carmen Chelaru joined George Enescu University of Arts Iaşi where she taught the history of music. In 2004, she performed her doctoral dissertation on the theme *Music Space*. In 2013 she became professor at the Faculty of Musical Performance, Composition and Music Theory Studies. Between 1998 and 2019 she was associate professor at the Piatra Neamţ Department of Gheorghe Dima National Music Academy of Cluj-Napoca. Carmen Chelaru published books, researches, scientific articles, papers at international congresses, national and local scientific meetings, musical critiques, essays. She also collaborates in radio and TV shows. Carmen Chelaru managed national and international festivals, Romanian Music Festival of Iaşi among others. From 2008 she is member of the Union of Romanian Composers and Musicologists.

CĂTĂLIN CREȚU is a composer and multimedia artist from Romania. He composes orchestral, chamber, choral, piano, electroacoustic, algorithmic, live electronics, stage and multimedia works that are performed in concert halls, theaters and exhibitions all over Europe. He studied electromechanical engineering at the Technical University of Petroşani (1990-1995), and music pedagogy at the West University of Timișoara, and at the National University of Music in Bucharest (1993-1998). At the latter he also studied composition (1996-2001) and earned his PhD title in 2008. His studies abroad include an Erasmus mobility in composition at the Hochschule für Musik und Theater Hamburg (2001-2002), and in multimedia composition at the same institution (2006-2008). In March 2012, he completed post-doctoral studies MIDAS at the National University of Music in Bucharest, with a dissertation and concert regarding the *Implementation of Sensor Technology in Contemporary Music*. Since 2008 he has been the Head of Electroacoustic Music and Multimedia Center of the National University of Music, Bucharest. Since 2002 he has been a member of the Union of Romanian Composers and Musicologists. He is founder and the executive director of the International New Arts Festival InnerSound (since 2012).

ANA DIACONU has graduated in both law and musicology, the latter under Professor Valentina Sandu-Dediu's tutelage at the National University of Music in Bucharest. She is currently pursuing a PhD at the same university with a research focusing on the Romanian diaspora composers in France in the second half of the twentieth century. During the academic year of 2016-2017 she has studied at the Paris Conservatory, through an Erasmus scholarship. Throughout her graduate and postgraduate studies Ana Diaconu collaborated with Radio România Muzical, where she produced, among other things, the first cycle of broadcasts dedicated to video game music in Romania. Starting with the 2017 edition, she is the program editor of the George Enescu International Festival and Competition, and she currently works at the Research, Innovation and Information Unit of the National University of Music in Bucharest.

CÉCILE FOLSCHWEILLER is a *maître de conférences* in Romanian language, literature and civilization at INALCO (Institut national des langues et civilisations orientales, Paris). She has published, among others, *Philosophie et nation: Les Roumains entre question nationale et pensée occidentale au XIXe siècle* (Champion, 2017); *Émile Picot, secrétaire du prince de Roumanie: Correspondance de Bucarest, 1866-1867* (critical edition, Presses de l'Inalco, 2020); with Catherine Durandin, *Enfances communistes: Mémoires de Roumanie et de République de Moldavie* (Editions Petra, 2022). In parallel to her academic activities, she is an amateur musician and has long been passionate about the music of Romania and the Balkans, where she has had the opportunity to participate in various music and dance workshops and meetings. She recently translated Speranța Rădulescu's *Regards sur la musique en Roumanie au XXe siècle: Musiciens, musiques, institutions* (L'Harmattan, Paris, 2021).

CORNELIU DAN GEORGESCU, composer and ethnomusicologist, studied composition with Mihail Andricu, Alfred Mendelsohn, and Tiberiu Olah at the Bucharest Conservatory (1955-1961). He was a researcher at the Institute of Ethnomusicology and Dialectology (1962-1983), editor of the *Muzica* magazine (1983-1984), and a researcher at the Institute of Art History in Bucharest (1984-1987). In 1987 he moved to Germany. Between 1989 and 1991 he received a Thyssen scholarship to the Institut für Vergleichende Musikstudien und Dokumentation in Berlin. He taught ethnomusicology at the Freie Universität Berlin (1991-1994), and in 1997 he began collaborating with *MGG*. In 1999 he established the DOCOR press with conductor and organist Peter Schwarz. The George Enescu Art University in Iași awarded him the title of *doctor honoris causa* in 2013. As a theoretician, Georgescu has penned some of the most significant contributions to Romanian ethnomusicology and aesthetics (the theory of musical archetypes). In his compositions, he employs his experience in investigating the archetypes of traditional music, and searches for fundamental structures, imagining a static, non-narrative form of music, whose "minimalist" character is derived from a folkloric neoprimitivism. (Octavian Cosma, revised by Valentina Sandu-Dediu, *Grove Music Online*)

IOAN HAPLEA is a professor of ethnomusicology at the Gheorghe Dima Music Academy in Cluj-Napoca. His scientific and didactic areas of interest followed two innovative directions in Romanian ethnomusicological research, namely, computers and linguistics, while his specialty in the field of peasant music is the study of folk carols. He co-authored such books as *Construcție și deconstrucție în textul muzical popular românesc: Colinda transilvăneană* (Construction and Deconstruction in Romanian Folk Music Text: The Transylvanian Carol, 2004); *Prelucrări de melodii populare românești* (Reworkings of Romanian Folk Tunes, 2 vols., 2005); *Folclor muzical din Ținutul Neamțului* (Folk Music from the Neamț Region, 2008); *Trio transilvan* (Transylvanian Trio, 2009); *Despre stil și semnificațiile lui în etnomuzicologie* (On Style and Its Significations in Ethnomusicology, 2016), and he edited the volume *Traian Mârza: Studii de etnomuzicologie* (Traian Mârza: Studies in Ethnomusicology, 2007).

ZUZANA JURKOVÁ studied ethnology and musicology at Charles University and at the music conservatory in Brno. She is the head of the Anthropological Studies and of the Ethnomusicological program at the Faculty of Humanities of Charles University, focused on the research of musics of minorities (*Voices of the Weak*, 2009; *Sounds from the Margins*, 2013). She concentrates on Romani music (numerous publications, e.g. *Romani Musicians in the 21st Century*, 2018; *Music – Memory – Minorities: Between Archive and Activism*, 2020), the history of Czech ethnomusicology, and, in recent years, urban ethnomusicology (*Pražské hudební světy*, 2013; *Prague Soundscapes*, 2014). She has been awarded numerous grants, e.g. Fulbright Research Fellowship; Ruth Crawford Mitchell Fellowship, University of Pittsburgh; Masaryk Distinguished Chair Israel and others.

BERNARD LORTAT-JACOB is Honorary Director of Research at the CNRS. For fifteen years he was in charge of the Ethnomusicology Laboratory of the Musée de l'Homme (now located on the campus of the Paris Nanterre University). He worked mainly on the musics of the Mediterranean Basin, and in close collaboration with Jacques Bouët (deceased in 2018) and Speranța Rădulescu (died a few months ago), on Romania (Oltenia, Dobrogea, and Oaș Country). His books and numerous articles usually go beyond the strict framework of monographs.

OLGUȚA LUPU studied piano, then graduated in composition at the Bucharest Conservatory, in Tiberiu Olah's class. She holds a PhD in musicology and is a member of the Union of Romanian Composers and Musicologists (UCMR). Her main interest is 20th-century music and especially the work of Romanian composers. She has participated in numerous national and international symposia, published over 50 studies and made radio broadcasts. She has written several volumes in the field of musicology and music theory, on the use of harmonic support in tonal solfeggio, the organization of rhythm in the 20th century and clef reading. She has coordinated, as editor, a series of books dedicated to some of the leading personalities of Romanian music (Paul Constantinescu, Constantin Silvestri, Tiberiu Olah, Ștefan Niculescu, Anatol Vieru, Aurel Stroe, Pascal Bentoiu, Liviu Glodeanu, Corneliu Dan Georgescu, Dan Dediu, Wilhelm Georg Berger,

etc.). She was awarded the UCMR prize for chamber work (2016) and the *Muzica* magazine prize for musicological study (2018). She currently teaches music theory, score reading and is dean of the Faculty of Composition, Musicology and Music Pedagogy at the National University of Music in Bucharest.

PETRUȚA MĂNIUȚ-COROIU is a musicologist, graduate of three university music specializations (musicology, composition, instrumental interpretation – piano). Born in Brașov, she was a teacher at the George Enescu National College of Arts in Bucharest, and is currently a professor at the Transilvania University of Brașov. She authored 32 music volumes, such as: *Spiritul modernității în creația muzicală românească din secolul al XX-lea: profil componistic Aurel Stroe* (The Spirit of Modernity in 20th-Century Romanian Musical Creation: A Composer Profile of Aurel Stroe); *Gândirea simfonică în lucrările concertante ale lui Aurel Stroe* (Symphonic Thinking in the Concertante Works of Aurel Stroe); *Galeria compozitorilor francezi* (Gallery of French Composers); *Tehnici de analiză muzicală* (Techniques of Musical Analysis); *Premisele metaforei epistemologice în gândirea muzicală a compozitorului Aurel Stroe* (The Premises of Epistemological Metaphor in the Musical Thought of Composer Aurel Stroe); *Cronica ideilor contemporane* (Chronicle of Contemporary Ideas); *O istorie filocalică a muzicii* (A Philocalic History of Music); *Universul componistic al lui Aurel Stroe* (The Compositional Universe of Aurel Stroe); *Genurile concertante în arta muzicală cultă* (Concertante Genres in Art Music). She also held a series of musicological lectures live (*Convorbiri despre muzică*, since 2008) and online (*Poveștile muzicii* on YouTube). She specialized in music analysis (particularly in Aurel Stroe's music), semantics and musical aesthetics, melodic art, musical hermeneutics.

CARMEN AURORA (BETEA) MATEIESCU is a Romanian-American composer, theorist, ethnomusicologist, and educator. As an ethnomusicologist in Romania, she carried out numerous field recordings, studied the variation field of the lyric song, co-authored the inaugural LP series *The Traditional Folk Music Band* of the *Romanian National Collection of Folklore* (with Speranța Rădulescu), and contributed to the first Romanian *Dicționar de termeni muzicali*. Since 1986, in the United States, Dr. Mateiescu taught composition, theory, ethnomusicology, and piano at Rutgers University and Westminster Choir College of Rider University, and organized and presented concerts of early music and Romanian traditional music. Mateiescu's compositions – for piano, voice and piano, chamber ensembles, orchestra, as well as the fairy tale-opera *Youth without Age and Life without Death*, based on a Romanian traditional tale, are being performed regularly in New Jersey.

FLORIN NEAGOE graduated in 2015 from the National University of Music in Bucharest (bachelor program in music pedagogy, master program in contemporary music education). He also completed his doctoral studies at the same institution in 2021 (scientific doctorate), under the coordination of Professor Dan Dediu, with a research on the concertante creation of the composer Aurel Stroe. He published in *Muzica* magazine a study on the *Concerto for violin and ensemble of soloists "Capricii and Răgas"* by Aurel Stroe. He is currently a teacher of music education at the Timotei Cipariu Greek Catholic High School and an assistant professor at the National University of Music in Bucharest, where he teaches pedagogical practice and ear training.

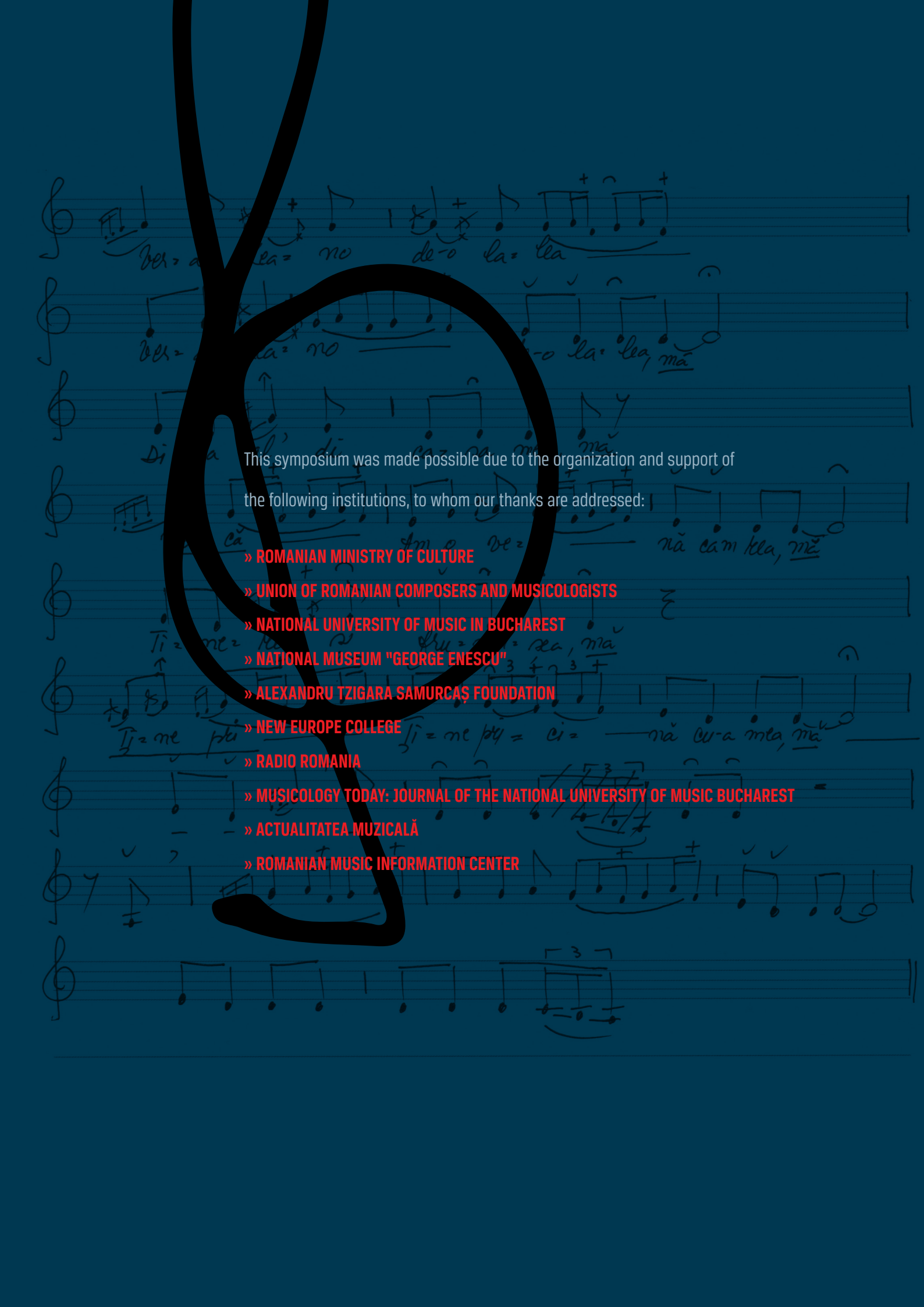

CARMEN POPA graduated from the Conservatory of Music in Cluj-Napoca (MA in musicology), and was awarded a PhD in music at the same university. She works as a professor in the Department of Theoretical Music Studies at the Dinu Lipatti National College of Arts in Bucharest. She was a researcher at the George Oprescu Institute of Art History of the Romanian Academy. Musicologist and music critic – a member of the Union of Romanian Composers and Musicologists –, she has published studies, articles, interviews, reviews in *Actualitatea muzicală*, *Muzica*, *Studii și cercetări de istoria artei* as well as in other magazines. She has published the volume *Determinări, raporturi și interferențe stilistice în creația lui Albert Winkler* (Determinations, Relations and Stylistic Interferences in the Creation of Adalbert Winkler; Bucharest, 2006). Between 1990 and 1995, she has collaborated with the Music Editorial Office – News section of the Romanian Radio Broadcasting Company, in which she has participated in live broadcasts, interviews etc. She has written chapters on music in the volumes IX and X of *Istoria Românilor* (History of the Romanians) under the aegis of the Romanian Academy (coord. Dinu C. Giurescu, Editura Enciclopedică, Bucharest, 2013, 2016).

DIANA ROTARU has written from chamber and orchestral music to chamber opera and soundtracks for multimedia or dance shows and short films. Her music explores different expressive directions, from hypnagogia or pre-oneiric aesthetics, feminine psyche, humor or imaginary folk music. She is also active as a promoter of new music in Romania, as the main coordinator of the Romanian Music Information Center (CIMRO). She was the artistic director of the SonoMania new music ensemble between 2012 and 2021. She studied with Ștefan Niculescu, Dan Dediu (Bucharest) and Frédéric Durieux (Paris), having had the chance to meet Salvatore Sciarrino, Jonathan Harvey and Brian Ferneyhough during various summer courses. Diana Rotaru has won numerous prizes, among which the Romanian Academy's *George Enescu Award* (2010), the ISCM-IAMIC Young Composer Award (World Music Days, Vilnius, 2008), the *Irino Prize* (Japan, 2004) or the *George Enescu Prize ex-aequo* (Romania, 2003 and 2005), as well as artist-in-residence in Paris, Vienna and Winterthur. Her works have been commissioned by Ensemble XXI (Dijon), Stockholm Saxophone Quartet, Pärlor för svin, Ernst von Siemens Foundation, Takefu International Music Festival, etc. Diana Rotaru is currently teaching composition and music analysis at the National University of Music in Bucharest. Since 2019 she is president of the ISCM Romanian Section and artistic director of the Meridian international new music festival.

VICTOR A. STOICHIȚĂ is an anthropologist at the French National Center for Scientific Research (CNRS). In *Fabricants d'émotion* (2008) he investigated notions of "tricks", "cunning", and "slyness" used by Romanian Roma musicians in relation to musical structures. He later worked on virtuosity, intellectual property, irony in live musical settings. He published a Romani songbook for pedagogical use (*Chants tsiganes de Roumanie*, 2010). His current research deals with the ontology of musical experience and the distributions of agency between humans and sound structures.

This symposium was made possible due to the organization and support of the following institutions, to whom our thanks are addressed:

- » ROMANIAN MINISTRY OF CULTURE
- » UNION OF ROMANIAN COMPOSERS AND MUSICOLOGISTS
- » NATIONAL UNIVERSITY OF MUSIC IN BUCHAREST
- » NATIONAL MUSEUM "GEORGE ENESCU"
- » ALEXANDRU TZIGARA SAMURCAȘ FOUNDATION
- » NEW EUROPE COLLEGE
- » RADIO ROMANIA
- » MUSICOLOGY TODAY: JOURNAL OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF MUSIC BUCHAREST
- » ACTUALITATEA MUZICALĂ
- » ROMANIAN MUSIC INFORMATION CENTER